Nederlands Kwaliteitsinstituut Dyslexie

NKD

Wetenschappelijke Adviesraad Dyslexie

Jaarplan 2020

© NKD 2020

Leeswijzer

Het Jaarplan 2020 bestaat uit een terugblik op 2019 en een Jaarplan voor 2020. Dit Jaarplan is vastgesteld binnen de WARD en wordt ter accordering voorgelegd aan het NKD-bestuur, zodat reactie op zowel de inhoud als het budget mogelijk is.

De Wetenschappelijke Adviesraad Dyslexie (WARD) van het NKD adviseert het bestuur over beleidsvraagstukken op de onderdelen die van belang zijn voor het verwezenlijken van de doelstellingen van het NKD. Daarmee beoogt de WARD wetenschappelijke kennis over dyslexie en de toepassing van deze kennis in onderwijs, zorg en beleid te bevorderen. Om dit te realiseren geeft de WARD het NKD-bestuur gevraagd en ongevraagd advies. De leden van de WARD oefenen hun taken uit zonder last of ruggenspraak en op persoonlijke titel.

De WARD bestond in 2019 uit:
- dr. Jurgen Tijms (voorzitter, IWAL)
- dr. Elise de Bree (secretaris, UvA)
- prof. dr. Milene Bonte (MU)
- drs. Patty Gerretsen
- prof. dr. Peter de Jong (UvA)
- drs. Evelien Krikhaar (Expertisecentrum Nederlands)
- drs. Ellen Loykens
- drs. Barend Spijkers (Praktijk Barend Spijkers)
- dr. Wim Tops (RUG)
- prof. (em.). dr. Ludo Verhoeven (RU)

In 2020 bestaat de WARD uit:
- dr. Jurgen Tijms (voorzitter, IWAL)
- dr. Elise de Bree (secretaris, UvA)
- prof. dr. Milene Bonte (MU)
- drs. Patty Gerretsen
- prof. dr. Peter de Jong (UvA)
- drs. Evelien Krikhaar (Expertisecentrum Nederlands)
- drs. Barend Spijkers (Praktijk Barend Spijkers)
- prof. (em.). dr. Ludo Verhoeven (RU)
- vacant
- vacant

Terugblik 2019

De WARD heeft in 2019 aan verschillende thema's aandacht besteed:

1. Diagnostisch instrumentarium
   a. De WARD heeft met oog op het nieuwe protocol (PDDB3.0) en de richtlijn (BVRD) een inventarisatie naar bruikbaar testmateriaal uitgevoerd.
   b. De WARD heeft actief meegedacht bij en advies gegeven over de ontwikkeling van een toets voor spelling in het Engels, die door Barend Spijkers wordt ontwikkeld.
   c. De WARD heeft advies uitgebracht betreffende het bepalen van een totaalscore voor letter-klankassociaties o.b.v. de twee subtests hiervoor in de 3DM-testbatterij.

2. Protocol DDB: nieuwe inzichten
   a. De WARD-leden hebben begin 2019 via een online vragenlijst, ontwikkeld door Elise de Bree en Jurgen Tijms in het kader van het protocol, hun inzichten en aandachtspunten voor PDDB3.0 kenbaar gemaakt.
   b. Er is tijdens de WARD-vergaderingen 2019 en in het bijzonder tijdens het overleg met overige stakeholders in september 2019, uitvoerig overlegd over de knelpunten en oplossingen met betrekking tot PDDB3.0.
   c. Er is mede vanuit de WARD eind 2019 een denktank (Peter de Jong, Milene Bonte) aan de schrijfgroep PDDB3.0 toegevoegd. Men is bezig met het schrijven van een eerste conceptversie, die in juni 2020 tijdens de WARD-vergadering wordt besproken.

3. Relevante, onderbelichte kwesties
   a. Dyslexie bij kinderen die Nederlands als tweede taal leren
      Junioronderzoeker Marieke Weiss heeft samen met Jurgen Tijms een document opgesteld gericht op het signaleren van lees-/spellingproblemen en dyslexie bij meertaligen. Dit document, dat de vorm heeft van een handreiking voor het onderwijs, wordt in mei/juni 2020 afgerond.
   b. Comorbiditeit
      Jurgen Tijms heeft in samenwerking YOUZ een pilotstudie uitgevoerd naar de werkzaamheid van een dyslexiebehandeling bij kinderen met een comorbide diagnose. Deze pilot laat zien dat ook in die gevallen een behandeling effectief kan zijn, wat ondersteuning biedt voor wijziging in protocol 3.0 t.z. comorbiditeit.
   c. Hulpmiddelen
   d. Preventie
      Dr. Femke Scheltinga heeft de opdracht gekregen om een systematic review uit te voeren naar preventie en hulpmiddelen. De hulpmiddelen-review wordt zowel vanuit NKD als vanuit Dyslexie Centraal gefinancierd. Deze reviews worden in mei/juni 2020 opgeleverd.

4. Databank [NDD]: uitkomstmaten
   Er kon nog geen onderzoek uitgevoerd worden op de databankdata. Chris Struiksma heeft de eerste opbrengsten van de NDD gepresenteerd aan de WARD en hierop feedback ontvangen.

5. Brede Vakinhoudelijke Richtlijn Dyslexie (BVRD)
   a. Mede ter ondersteuning van de ontwikkeling van de BVRD heeft de WARD een handreiking laten ontwikkeling omtrent de signalering van dyslexie bij leerlingen met een migratie-achtergrond (zie punt 3a).
   b. Met oog op de richtlijn heeft de WARD een advies uitgebracht ten aanzien van de mogelijkheden voor het updaten van een dyslexieverklaring over tijd, zodat adviezen en vereisten van (school)omgeving passend blijven.

6. Advisering bestuur en/of BARD
   a. TaalExtra – Squla, risico's bij gebruikt als methode voor ondersteuningsniveau 3

b. Omgang met en risico's van Redzaamheidsleesproject en met name de aanpassing van de toetscriteria hierbinnen.
c. Berekening 20% vs. 16% naar aanleiding van kritiek van Luc Koning.
d. Informatie op websites van aanbieders en evt. NKD ook in andere talen dan Nederlands te plaatsen (bv. Arabisch, Turks, Pools, Engels), daar het ontbreken hiervan een barrière blijkt voor het gebruikmaken van zorg door ouders met een migratieachtergrond.

Kosten 2019

Hieronder staat een overzicht van de gemaakte kosten:

Activiteit	Kosten
Vergaderingen	
• Vacatiegeld	€ 10.000
• Locatie en catering	€ 2.500
Secretaris	€ 10.000
Onderzoekskosten	
• Assistentie voor systematic review Preventie	€ 15.000
• Assistentie voor systematic review Hulpmiddelen	€ 15.000[1]
• Ontwikkeling richtlijn meertaligheid	€ 5.000
Niet meegerekende kosten	
• Inzet secretariële ondersteuning	
• Inzet voorzitter	

[1] De helft van de kosten voor de review Hulpmiddelen wordt door Dyslexie Centraal betaald.

Jaarplan 2020

De WARD zal in 2020 het zwaartepunt leggen bij het adviseren van het bestuur en de BARD, op eigen initiatief en als daarom wordt gevraagd. Om de afstemming tussen bestuur, BARD en WARD verder te optimaliseren zal er tweemaandelijks een overleg plaatsvinden tussen de voorzitter van het bestuur (Marijke van Grafhorst), de secretarissen van de BARD (Boukje Toering, Remco Reij) en de voorzitter en plaatsvervangend secretaris van de WARD (Jurgen Tijms, Maud van Druenen) om te inventariseren wat er speelt en dient te worden opgepakt. De voorzitter en secretaris zullen bij gevraagd advies de WARD-leden om hun input vragen. Het jaar 2020 staat voor het NKD in het teken van transitie. Dat betekent dat de WARD zich dynamisch zal moeten opstellen. Gevraagd en ongevraagd advies geven betekent inspelen op de actualiteit. Vandaar dat het niet mogelijk is om nu al aan te geven waar de advisering zich concreet op zal gaan richten. Verwachting is dat voor de WARD zeker 50% van de activiteiten zal gevormd worden door vragen vanuit actualiteiten.

Om de transparantie, effectiviteit en planbaarheid van de WARD-activiteiten te optimaliseren zal er vanaf 2020 binnen de WARD gewerkt worden met een format voor de uitvoer van een activiteit. Zie Bijlage 1 voor de procedure en het format WARD-projectplan.

De constante thema's waarin de WARD desgevraagd een rol kan spelen:

1. Protocol DDB
   a. Ondersteuning bij onderbouwing
      - Algemene feedback op concept protocol
      - Advies bij specifieke verzoeken vanuit de schrijfgroep
   b. Onderbouwing implementatietraject.
      - Een aantal WARD-leden kan betrokken zijn bij de wetenschappelijk gefundeerde ontwikkeling van een implementatietraject vanuit de werkgroep Implementatie.

2. Nederlandse Databank Dyslexie (NDD)
   a. Ondersteuning van de kwaliteit, analyses en (beschrijving van) uitkomsten.
   b. Vanuit het NKD-bestuur zal een data-specialist betrokken worden bij de analyse van de data van de NDD en is er een werkgroep Data in het leven geroepen. De WARD zal desgevraagd uit zijn leden een denktank-NDD aanstellen die vanuit de wetenschap de werkgroep Data gericht zal adviseren en ondersteunen.
      - Fase 1: Jurgen Tijms en Maud van Druenen brengen samen met Chris Struiksma en Patty Gerretsen de status en de aandachtspunten in kaart en stellen op basis daarvan een plan van aanpak op. Dit plan van aanpak wordt in juni/juli opgeleverd. Zie Bijlage 2, projectnr. 2020.002.
      - Fase 2: Een aantal WARD-leden kan een denktank vormen die wetenschappelijke ondersteuning biedt binnen de werkgroep Data op basis van de in kaart gebrachte punten.

3. Zorgstandaard

Naast het gevraagde advies worden de in 2019 opgestarte projecten afgerond. Zowel de systematic reviews naar Preventie en naar Hulpmiddelen als de onderwijshandreiking gericht op het signaleren van lees-/spellingproblemen en dyslexie bij meertaligen worden in mei/juni opgeleverd.
Op eigen initiatief van de WARD wordt in 2020 door Jurgen Tijms een verkenning uitgevoerd naar fondsen, zowel nationaal als Europees, waarbij wordt geïnventariseerd welke subsidies kunnen worden benut voor welk typen vraagstukken (zie bijlage 2, projectnr. 2020.001). De WARD-leden zouden met elkaar mede namens het NKD een gezamenlijk inhoudelijk subsidieverzoek kunnen doen. Of er zou een gezamenlijke subsidie aangevraagd kunnen worden naar de kwaliteit van bepaalde grootschalige subsidietrajecten, zoals bijvoorbeeld Tel mee met Taal. In de WARD-vergadering op 16 juni 2020 zal naar aanleiding van deze

inventarisatie met de WARD-leden worden bekeken welke fondsen in dit kader interessant zijn om concreet op te pakken.

Budget 2020

Hieronder staat een overzicht van het benodigde budget voor 2020:

Activiteit	Kosten
Vergaderingen	
• Vacatiegeld	€ 8.000
• Locatie en catering	€ 2.500
Secretaris	€ 10.000
Voorzitter	€ 2.500
Gevraagd advies / Project-uren voor WARD-leden door deelname aan werkgroepen	*nader te bepalen*
Niet meegerekend als kosten	
• Inzet secretariële ondersteuning	

BIJLAGE 1 WARD-projectplan: procedure & format

Procedure

1. De secretaris en de voorzitter van de WARD vullen voor WARD-activiteiten het format in.
2. De secretaris zal via de mail en/of tijdens de WARD-vergadering de leden van de WARD informeren over het plan. Leden die activiteiten kunnen verrichten binnen het project, zullen op dezelfde wijze worden benaderd en bekend gemaakt. WARD-leden kunnen via email of tijdens overleg eventuele bezwaren kenbaar maken. Bij verdeeldheid zal volgens WARD-reglement gestemd worden.
3. De secretaris stuurt het volledig ingevulde projectplan via email naar de voorzitter van het NKD ter informatie en, indien er sprake is van een projectbudget > €1000,-, ter accordering[2].
4. De secretaris uploadt het (indien van toepassing geaccordeerde) projectplan in de WARD-map van Mijn NKD.
5. De secretaris houdt een overzicht bij van het budget van de lopende projecten en draagt er zorg voor dat dit totaal de grens van €20.000,- niet overschrijft. Indien er overschrijding van dit maximum WARD-budget dreigt, zullen voorzitter en secretaris met het NKD-bestuur in overleg gaan, alvorens verdere activiteiten waarvoor budget nodig is in gang te zetten.

Format

Titel project	
Projectnummer	jjjj.xxx – 2020.001 etc.
Korte beschrijving en doelen	
Activiteiten	1. … 2. … 3. …
Looptijd	Startdatum: Einddatum:
Betrokken leden WARD	
Verwachte aantal uren WARD	[Zo mogelijk uitgesplitst naar activiteit]
Andere betrokkenen vanuit NKD	
Externe partijen betrokken	
Opbrengsten / producten	
Extra budget WARD	€ …. [kan ook 0,00 zijn]
Andere financiering NKD intern	[hoe en bedrag]
Andere financiering extern	[hoe en bedrag]
Eindverantwoordelijk/ Procesbewaking	[In de regel zal de secretaris of voorzitter van de WARD de eindverantwoordelijke zijn. Doel: procesbewaking.]

[2] NKD-intern is de afspraak dat budgetten boven € 1000 door de penningmeester en de voorzitter worden gezien als deze afwijken van de vastgestelde (= geaccordeerde) begrotingsbedragen.

BIJLAGE 2 WARD-projectplannen 2020

Titel project	**SUBSIDIES/FONDSEN STRATEGIE NKD**
Projectnummer	2020.001
Korte beschrijving en doelen	Opstellen van een plan voor het indienen van of participeren in projectaanvragen en maken van een overzicht van fondsen en subsidies. Doelen: • Algemene thema's relevant voor NKD. • Specifieke kwesties waarvoor NKD-financiering zou kunnen gaan zoeken. • Rollen waarin NKD aan aanvragen kan deelnemen. • Overzicht fondsen en subsidies.
Activiteiten	1. Concept overzicht maken inclusief definiëren thema's en specifieke vraagstellingen en overzicht van fondsen en subsidies. 2. Voorleggen aan WARD-leden met verzoek feedback en aanvulling. 3. Opstellen definitief rapport, inclusief advies.
Looptijd	Startdatum: 01-05-2020 Einddatum: 01-07-2020
Betrokken leden WARD	Jurgen Tijms
Verwachte aantal uren WARD	4
Andere betrokkenen vanuit NKD	-
Externe partijen betrokken	-
Opbrengsten / producten	Rapportage, met thema's en specifieke vraagstellingen NKD, met een overzicht van subsidies en fondsen en met advies voor opstarten aanvragen indienen.
Extra budget WARD	€ 0,00
Andere financiering NKD intern	-
Andere financiering extern	-
Eindverantwoordelijk/ Procesbewaking	Maud van Druenen

Titel project	**NDD OVERZICHT KNEL- EN ONTWIKKELPUNTEN**
Projectnummer	2020.002
Korte beschrijving en doelen	Inventarisatie van de actuele knelpunten en ontwikkelpunten van de NDD waarin de WARD een betekenisvolle rol kan spelen. Doelen: • Overzicht belangrijke knelpunten. • Overzicht belangrijke ontwikkelpunten. • Overzicht belangrijke vragen die vanuit NDD beantwoord kunnen worden.
Activiteiten	1. Overleg met Patty Gerretsen om goed beeld te vormen van status ontwikkelingen. 2. Opstellen concept-inventarisatierapport. 3. Voorleggen aan leden WARD met verzoek feedback en aanvulling. 4. Opstellen definitief inventarisatierapport, inclusief plan van aanpak voor deelname WARD aan verdere ontwikkeling NDD.
Looptijd	Startdatum: 01-06-2020 Einddatum: 20-07-2020
Betrokken leden WARD	Maud van Druenen Jurgen Tijms
Verwachte aantal uren WARD	5
Andere betrokkenen vanuit NKD	Patty Gerretsen Chris Struiksma
Externe partijen betrokken	-
Opbrengsten / producten	Inventarisatierapport met plan van aanpak.
Extra budget WARD	€ 0,00
Andere financiering NKD intern	-
Andere financiering extern	-
Eindverantwoordelijk/ Procesbewaking	Maud van Druenen